

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Miasta Mława na lata 2026-2030

Dokument opracowany przez:

Miasto Mława

Stary Rynek 19

06-500 Mława

www.mlawa.pl

Centrum Usług Społecznych w Mławie

ul. Joachima Lelewela 7

06-500 Mława

www.cus.mlawa.pl

Przy wsparciu:

Mazowieckie Centrum

Polityki Społecznej

ul. Grzybowska 80/82

00-844 Warszawa

www.mcps.com.pl

**MAZOWIECKIE
CENTRUM POLITYKI
SPOŁECZNEJ**

Utila Sp. z o.o.

ul. Łotewska 17 lok. 01

03-918 Warszawa

www.utila.pl

Utila

Mława, 2026

**Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego**

**Rzeczpospolita
Polska**

**Dofinansowane przez
Unię Europejską**

Plan powstał w ramach projektu
„Dla Ciebie, dla mnie, dla nas - rozwój usług społecznych na Mazowszu”
prowadzonego w ramach programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027
współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus
Priorytet IV. Spójność społeczna i zdrowie
Działanie 04.13 Wysokiej jakości system włączenia społecznego

1. Wstęp	5
2. Uwarunkowania wynikające z dokumentów strategicznych i programowych.....	6
3. Diagnoza	8
3.1. Charakterystyka Mławy	8
3.1.1. Struktura społeczna.....	8
3.1.2. Główne problemy społeczne.....	10
3.2. Zasoby Mławy.....	12
3.2.1 Istniejące na terenie Miasta Mława zasoby, podmioty i organizacje oraz usługi społeczne	12
3.2.2. Usługi świadczone w środowisku.....	16
3.3. Diagnoza potrzeb wybranych grup docelowych w podziale na obszary wsparcia	19
3.4. Analiza potrzeb	23
3.4.1. Potrzeby podmiotów pomocy społecznej	23
3.4.2. Przyczyny niepełnej realizacji usług społecznych	24
4. Plan rozwoju usług społecznych.....	25
4.1. Osoby starsze.....	26
4.2. Osoby z niepełnosprawnościami.....	27
4.3. Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	28
4.4. Dziecko i rodzina	29
5. Zestawienie potencjalnych źródeł finansowania.....	30
6. Systemy monitorowania i oceny.....	37
6.1. Wskaźniki rezultatu i produktu.....	37
6.2. Opis systemu monitorowania realizacji planu i osiągnięcia wskaźników	38
6.3. Ocena skuteczności i efektywności planu (ewaluacja)	39
7. Spis elementów graficznych	40

WYKAZ SKRÓTÓW

BDL GUS - Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

CUS - Centrum Usług Społecznych

DDP - Dzienny Dom Pomocy

DPS - Dom Pomocy Społecznej

LPDI - Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych

MCPS - Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

MRPiPS - Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

NGO - Organizacja pozarządowa

NSP 2021 - Narodowy Spis Powszechny 2021

OPS - Ośrodek Pomocy Społecznej

PCPR - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PUP - Powiatowy urząd pracy

WTZ - Warsztaty terapii zajęciowej

1. WSTĘP

Niniejszy Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych na lata 2026-2030 (Plan) stanowi odpowiedź na zmieniające się potrzeby mieszkańców miasta, wyzwania społeczno-demograficzne oraz zmiany jakie zaszły w sposobie prowadzenia polityki społecznej w ostatnich latach.

Przez dekady wsparcie z pomocy społecznej kierowane było przede wszystkim do grup defaworyzowanych, osób wykluczonych czy doświadczających kryzysu. Obecnie obserwujemy zmianę w prowadzeniu polityki społecznej i rozszerzanie jej oddziaływania na wszystkich członków lokalnych społeczności. Cele tych działań koncentrują się na budowie społeczeństwa dobrobytu z powszechnym dostępem do usług społecznych świadczonych na poziomie lokalnym adekwatnie do potrzeb i możliwości finansowych mieszkańców. Tak wyznaczone priorytety wymagają konsekwentnej integracji i koordynacji różnych systemów (w tym pomocy społecznej, zdrowia oraz edukacji), a także systematycznego planowania opartego na dowodach z diagnoz lokalnych i analiz potrzeb. Wykraczanie poza tradycyjne ramy instytucjonalne stanowi jeden z fundamentów przedstawianego Planu. Jego kluczowym założeniem jest rozwój usług świadczonych w miejscu zamieszkania jako alternatywy dla rozwiązań instytucjonalnych. Nie oznacza to likwidacji istniejących placówek, lecz planowy rozwój alternatywnych form wsparcia, dający mieszkańcom możliwość wyboru rozwiązania zgodnego z ich preferencjami. Istotne jest również, aby ofertę usług opierać na modelach o potwierdzonej naukowo i praktycznie skuteczności, przy jednoczesnym zachowaniu elastyczności w reagowaniu na zmieniające się potrzeby odbiorców.

Plan został opracowany na lata 2026-2030 przez samorząd Miasta we współpracy z pracownikami Centrum Usług Społecznych, przy udziale grona ekspertów i przedstawicieli organizacji pozarządowych działających w regionie. Dokument przygotowano w oparciu o diagnozę sytuacji i potrzeb lokalnych, Strategię rozwoju usług społecznych - politykę publiczną do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Mazowieckiego (RPDI), a także z uwzględnieniem innych europejskich, krajowych i regionalnych dokumentów strategicznych.

Plan, określając główne kierunki zmian w systemie usług społecznych odpowiada na zdiagnozowane wyzwania, w tym w szczególności te związane ze zmianami demograficznymi skutkującymi postępującym procesem starzenia się społeczeństwa i wzrostem liczby osób wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. Ponadto określa kierunki zmian w obszarze świadczenia usług dla dzieci i ich rodzin, osób z niepełnosprawnościami, osób z zaburzeniami psychicznymi oraz w kryzysie zdrowia psychicznego. W trakcie jego przygotowywania wzięto pod uwagę sytuację i prognozowane zmiany na rynku pracy, przeobrażenia w obrębie rodziny, wyzwania związane z zaspokajaniem potrzeb edukacyjnych i kulturalnych mieszkańców, a także ryzyka socjalne i procesy prowadzące do wzrostu zagrożenia wykluczeniem społecznym.

Dokument obejmuje sześć rozdziałów składających się na dwie zasadnicze części - diagnostyczną i wdrożeniową. W części pierwszej (rozdział drugi i trzeci) zawarto uwarunkowania wynikające z dokumentów strategicznych i programowych, diagnozę i analizę potrzeb (zawierającą dane na temat sytuacji demograficznej i społecznej miasta, problemów społecznych oraz realizowanych usług), a także inwentaryzację zasobów jakimi dysponuje lokalny system pomocy społecznej. Druga część - wdrożeniowa (rozdziały od czwartego do szóstego), zawiera zarówno opis planowanych do realizacji działań (podzielonych na 4 obszary interwencji: 1. osoby starsze, 2. osoby z niepełnosprawnościami, 3. osoby w kryzysie zdrowia psychicznego i 4. dziecko i rodzina), jak i analizę kosztów realizacji Planu oraz opis systemu jego monitorowania i oceny. Dokument zawiera również spis skrótów oraz słownik kluczowych pojęć ułatwiający zrozumienie charakteru i specyfiki poszczególnych usług.

Oddajemy plan z przekonaniem, że dzięki jego realizacji w naszym mieście powstaną warunki do przyjaznego i optymalnego rozwoju usług środowiskowych zaspakajających potrzeby naszych mieszkańców zarówno w obszarze profilaktyki, jak i wsparcia.

2. UWARUNKOWANIA WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PROGRAMOWYCH

Powiązanie celów strategicznych miasta z dokumentami krajowymi i regionalnymi jest istotne dla zapewnienia spójności działań rozwojowych oraz efektywnego wykorzystania dostępnych zasobów. Umożliwia to lepsze dostosowanie lokalnych inicjatyw do priorytetów krajowych i wojewódzkich, co sprzyja zwiększeniu skuteczności podejmowanych działań oraz ułatwia pozyskiwanie środków zewnętrznych.

Poniższa **Tabela 1** przedstawia zestawienie celów Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Miasta Mława na lata 2026-2030 z celami Strategii Rozwoju Usług Społecznych - polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.), Regionalnym Planem Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji Województwa Mazowieckiego na lata 2026-2030 oraz Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Mława.

Ponadto, Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Miasta Mława na lata 2026-2030 został opracowany zgodnie z Ogólnopolskimi Wytycznymi Tworzenia Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych, co zapewnia jego spójność z krajowymi standardami planowania i realizacji polityki społecznej.

Tabela 1. Powiązanie celów Planu z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla

Dokument	Zgodność
Strategia Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 roku)	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Miasta Mława na lata 2026-2030 są zgodne z: • Cel strategiczny 1: Zwiększenie udziału rodzin i rodzinnych form pieczy zastępczej w opiece i wychowaniu dzieci. • Cel strategiczny 2. Zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczącego usługi społeczne dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu. • Cel strategiczny 3. Włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami dające możliwość życia w społeczności lokalnej niezależnie od stopnia sprawności • Cel strategiczny 4. Stworzenie skutecznego systemu usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
Regionalny Plan Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji dla Województwa Mazowieckiego na lata 2026-2030	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Miasta Mława na lata 2026-2030 są zgodne z: • Cel: Rozwój usług społecznych oraz deinstytucjonalizacja w obszarze wspierania rodziny i pieczy zastępczej. • Cel: Rozwój usług społecznych oraz deinstytucjonalizacja w obszarze wspierania osób starszych. • Cel: Rozwój usług społecznych oraz deinstytucjonalizacja w obszarze wspierania osób z niepełnosprawnościami. • Cel: Rozwój usług społecznych oraz deinstytucjonalizacja w obszarze wspierania osób z zaburzeniami psychicznymi
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Mława na lata 2026-2031	Cele wyznaczone w Lokalnym Planie Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Miasta Mława na lata 2026-2030 są zgodne z: • Cel strategiczny 1. Wzmacnianie integracji społecznej i przeciwdziałanie wykluczeniu • Cel operacyjny 1.1. Organizacja działań integracyjnych • Cel operacyjny 1.2. Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych marginalizacją. • Cel operacyjny 1.3. Wsparcie rodzin w kryzysie poprzez asystenturę rodzinną i doradztwo socjalne. • Cel strategiczny 2. Poprawa jakości życia osób starszych, z niepełnosprawnościami i wymagających wsparcia • Cel operacyjny 2.1. Rozwój usług opiekuńczych i środowiskowych dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami • Cel operacyjny 2.2. Rozwój klubów seniora i grup samopomocowych dla osób z niepełnosprawnościami

Dokument	Zgodność
	• Cel operacyjny 2.3. Wsparcie uczestnictwa seniorów, osób z niepełnosprawnościami i wymagających wsparcia w życiu społecznym. • Cel strategiczny 3. Profilaktyka uzależnień i promowanie zdrowego stylu życia • Cel operacyjny 3.2. Wsparcie terapeutyczne dla osób uzależnionych i ich rodzin. • Cel operacyjny 3.3. Kampanie społeczne promujące zdrowy styl życia i alternatywne formy spędzania czasu wolnego. • Cel strategiczny 4. Wzmacnianie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie przemocy • Cel operacyjny 4.1. Rozwój systemu współpracy między instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy. • Cel operacyjny 4.2. Prowadzenie punktów konsultacyjnych i wsparcia dla ofiar przemocy.

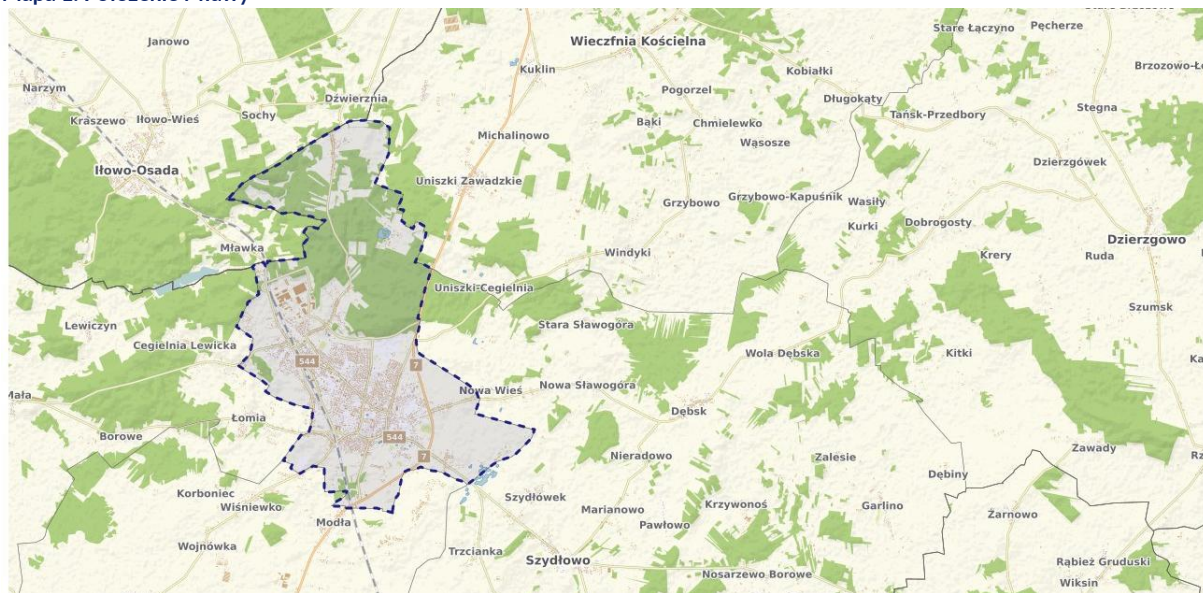
Źródło: opracowanie własne

3. DIAGNOZA

3.1. CHARAKTERYSTYKA MŁAWY

Mława to miasto położone w północnej części województwa mazowieckiego, będące siedzibą powiatu mławskiego. Zajmuje ono obszar 34,86 km², co stanowi 2,08% powierzchni powiatu. W strukturze wykorzystania gruntów przeważają użytki rolne oraz lasy. Miasto leży nad rzeką Seracz, na pograniczu Wzniesienia Mławskiego i Równiny Raciąskiej, tuż przy granicy z województwem warmińsko-mazurskim. Mława sąsiaduje z gminami: Iłowo-Osada, Lipowiec Kościelny, Szydłowo, Wieczfnia Kościelna, Wiśniewo oraz Dzierzgowo. Układ komunikacyjny miasta opiera się na sieci dróg wojewódzkich (nr 544, 563, 587, 615) oraz systemie dróg powiatowych. Kluczowe znaczenie dla regionu ma przebiegająca od wschodu droga ekspresowa S7. Położenie Mławy ilustruje **Mapa 1**.

Mapa 1. Położenie Mławy

Źródło: Geoportal Mława - Geoportal krajowy

3.1.1. STRUKTURA SPOŁECZNA

W 2024 roku miasto Mława zamieszkiwało 30 693 osoby. Struktura ludności charakteryzowała się wyraźną przewagą liczby kobiet nad liczbą mężczyzn, wynoszącą 1 435 osób. W analizowanym okresie 2022-2024 odnotowano spadek ogólnej liczby mieszkańców o 0,45%, co wskazuje na utrzymującą się, choć stosunkowo łagodną tendencję spadkową. W odniesieniu do struktury płci obserwuje się zbliżoną dynamikę zmian: liczba kobiet zmniejszyła się w tym okresie o 0,51%, podczas gdy liczba mężczyzn spadła o 0,38%. Szczegółowe dane dotyczące liczby ludności w latach 2022-2024 przedstawia [Tabela 2](#).

Tabela 2. Liczba ludności w podziale na płeć w latach 2022-2024

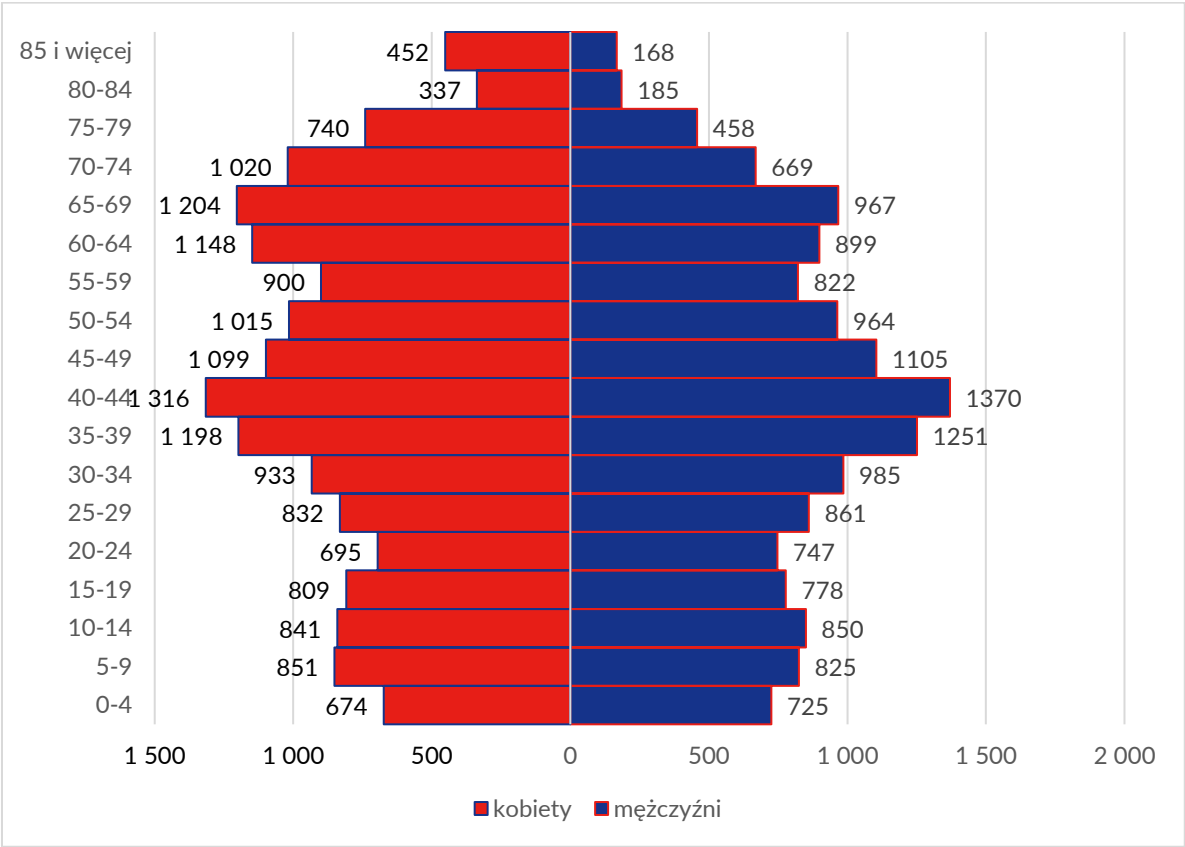
Liczba ludności ogółem			Mężczyźni			Kobiety		
2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
30 831	30 802	30 693	14 685	14 688	14 629	16 146	16 114	16 064

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Struktura wieku i płci mieszkańców Mławy wskazuje, że najliczniejszą grupą są osoby w wieku 40-44 lata, których jest 2 686. Dużo osób znajduje się również w grupach 35-39 oraz 45-49 lat. W młodszych grupach wiekowych liczebność pozostaje stosunkowo wyrównana, bez wyraźnych spadków. Najmniej mieszkańców znajduje się w najstarszych przedziałach wiekowych - szczególnie w grupie 80-84 lata (522 osoby) oraz 85 lat i więcej (620 osób).

W rozkładzie płci obserwuje się wyraźną tendencję: mężczyźni przeważają w większości grup wiekowych do około 50. roku życia. Natomiast powyżej 50. roku życia zaczyna utrwać się przewaga kobiet, która rośnie wraz z wiekiem. Szczególnie widoczna jest ona w grupach powyżej 60. roku życia, a najwyraźniejsza w przedziałach 70-74 lata, 75-79 oraz 85 lat i więcej. Szczegółowe informacje dotyczące wieku i płci poszczególnych grup wiekowych w Mławie przedstawia poniższy Wykres 1.

Wykres 1. Piramida wieku i płci w 2024 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w Mławie wykazuje stałą tendencję wzrostową, co wpisuje się w ogólnopolski trend starzenia się społeczeństw miejskich. W latach 2022-2024 odnotowano wzrost tego wskaźnika o 9,03%. Zgodnie z danymi statystycznymi, w 2024 roku na każde 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało 31,4 osoby w wieku poprodukcyjnym (dla porównania w 2022 roku wskaźnik ten wynosił 28,8).

W przypadku salda migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców Mławy odnotowano niepokojącą, lecz jednostajną tendencję spadkową. w Mławie spadek ma on charakter liniowy i pogłębiający się z roku na rok. W 2022 roku wskaźnik wynosił jeszcze 0,3, by w 2023 roku osiągnąć wartość ujemną -0,3, a w 2024 roku spaść do poziomu -1,2. Szczegółowe dane dotyczące współczynnika obciążenia demograficznego oraz salda migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców przedstawia **Tabela 3**.

Tabela 3. Inne wskaźniki demograficzne

Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi ¹			Saldo migracji w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców ²		
2022	2023	2024	2022	2023	2024
28,8	30,1	31,4	0,3	-0,3	-1,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Najliczniejszą grupą mieszkańców pod względem poziomu wykształcenia stanowią osoby posiadające wykształcenie średnie i policealne (34,85%) oraz wyższe (20,07%). Mniejszą grupą są osoby

¹ Liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na każde 100 osób w wieku produkcyjnym.

² Migracje na pobyt stały poza jednostkę w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców.

o zasadniczym zawodowym lub branżowym (16,20%) oraz podstawowym (8,05%). Najmniejsza liczba osób posiada wykształcenie podstawowe nieukończone (2,49%) oraz gimnazjalne (2,33%). Szczegółowe dane dotyczące poziomu wykształcenia mieszkańców Mławy w 2021 roku przedstawia [Tabela 4](#).

Tabela 4. Poziom wykształcenia w 2021 roku

Wykształcenie	Liczba osób	Procent ogólnej liczby mieszkańców
Wyższe	6 196	20,07%
Średnie i policealne	10 759	34,85%
Zasadnicze zawodowe/ branżowe	5 001	16,20%
Gimnazjalne	720	2,33%
Podstawowe	2 485	8,05%
Podstawowe nieukończone	768	2,49%

Źródło: opracowanie własne na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego 2021

W 2024 roku w Mławie zarejestrowanych było 800 osób bezrobotnych, co stanowiło 4,55% mieszkańców miasta w wieku produkcyjnym. W porównaniu do 2022 roku odnotowano wzrost tego wskaźnika o 0,35 pp. W przypadku obu płci w analizowanym okresie nastąpił ogólny przyrost poziomu bezrobocia, choć proces ten przebiegał z różną intensywnością. W kontekście mężczyzn odnotowano wzrost liczby zarejestrowanych bezrobotnych o 0,48 pp. mieszkańców w wieku produkcyjnym, natomiast w przypadku kobiet wzrost ten był łagodniejszy i wyniósł 0,21 pp. Szczegółowe dane dotyczące poziomu bezrobocia w Mławie w latach 2022-2024 przedstawia poniższa [Tabela 5](#).

Tabela 5. Poziom bezrobocia w latach 2022-2024

Bezrobocie rejestrowane	Liczba osób			Procent w liczbie mieszkańców w wieku produkcyjnym		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ogółem	756	748	800	4,20%	4,21%	4,55%
Mężczyźni	355	335	390	3,72%	3,56%	4,20%
Kobiety	401	413	410	4,74%	4,95%	4,95%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

3.1.2. GŁÓWNE PROBLEMY SPOŁECZNE

W 2024 roku najczęstszym powodem przyznawania pomocy społecznej w Mławie była długotrwała lub ciężka choroba - świadczenia z tego tytułu otrzymały 353 osoby. Kolejnymi najliczniejszymi grupami beneficjentów były osoby dotknięte ubóstwem (330 osób), bezrobociem (303 osoby) oraz niepełnosprawnością (278 osób). Znacząca liczba osób otrzymała wsparcie także ze względu na przemoc domową (210 osób) oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (196 osób).

W analizowanym okresie 2022-2024, w przeciwieństwie do ogólnych trendów spadkowych, odnotowano wzrost liczby osób objętych pomocą z powodu: bezdomności (o 11 osób), alkoholizmu (o 11 osób), narkomanii (wzrost o 4 osoby) oraz trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (wzrost o 5 osób w 2023 roku, choć w 2024 nastąpił spadek do poziomu w 2022 roku).

W przypadku większości pozostałych kategorii odnotowano wyraźny spadek liczby osób korzystających ze wsparcia. Najbardziej znaczące ograniczenie liczby beneficjentów wystąpiło w obszarze sytuacji kryzysowych (spadek o 123 osoby), ubóstwa (o 114 osób), bezrobocia (o 103 osoby) oraz bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (o 164 osoby). Całkowicie wygasły świadczenia przyznawane z tytułu zdarzeń losowych. Szczegółowe dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w Mławie w latach 2022-2024 przedstawia poniższa [Tabela 6](#).

Tabela 6. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2022-2024

Powód	Liczba osób			Procent ogólnej liczby mieszkańców		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ubóstwo	444	383	330	1,44%	1,24%	1,08%
Bezdomność	24	28	35	0,08%	0,09%	0,11%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	251	227	175	0,81%	0,74%	0,57%
- w tym wielodzietność	199	187	165	0,65%	0,61%	0,54%

Powód	Liczba osób			Procent ogólnej liczby mieszkańców		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Bezrobocie	406	366	303	1,32%	1,19%	0,99%
Niepełnosprawność	283	280	278	0,92%	0,91%	0,91%
Długotrwała lub ciężka choroba	417	400	353	1,35%	1,30%	1,15%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	360	356	196	1,17%	1,16%	0,64%
- w tym rodziny niepełne	170	175	122	0,55%	0,57%	0,40%
- w tym rodziny wielodzietne	182	100	120	0,59%	0,32%	0,39%
Przemoc domowa	311	212	210	1,01%	0,69%	0,68%
Alkoholizm	61	92	72	0,20%	0,30%	0,23%
Narkomania	3	13	7	0,01%	0,04%	0,02%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	14	19	13	0,05%	0,06%	0,04%
Zdarzenie losowe	10	8	0	0,03%	0,03%	0,00%
Sytuacja kryzysowa	162	194	39	0,53%	0,63%	0,13%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych MRiPS-03 oraz BDL GUS

3.2.1 ISTNIEJĄCE NA TERENIE MIASTA MŁAWA ZASOBY, PODMIOTY I ORGANIZACJE ORAZ USŁUGI SPOŁECZNE

Podstawowym podmiotem realizującym zadania z zakresu pomocy społecznej w Mławie jest Centrum Usług Społecznych (CUS), które przejęło zadania dawnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Siedziba jednostki, w której odbywają się m.in. spotkania grup wsparcia i warsztaty, mieści się przy ul. Joachima Lelewela 7. CUS udziela wsparcia rodzinom z dziećmi, seniorom, osobom z niepełnosprawnościami oraz osobom dotkniętym przemocą i bezdomnością. Na terenie miasta przy ul. Sienkiewicza 15/13 funkcjonuje również Dzienny Dom Senior+, zapewniający opiekę i aktywizację osobom w wieku 60+.

CENTRUM USŁUG SPOŁECZNYCH

CUS w Mławie realizuje szeroki wachlarz usług społecznych i świadczeń, dostosowanych do potrzeb mieszkańców. W 2024 roku jednostka realizowała liczne programy zewnętrzne i rządowe, takie jak: „Posiłek w szkole i w domu”, „Asystent rodziny”, „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”, „Opieka 75+”, „Opieka wytchnieniowa” oraz „Korpus Wsparcia Seniorów” (w ramach którego 24 osoby korzystały z opasek bezpieczeństwa). W strukturze Centrum oraz we współpracy z Urzędem Miasta działa Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, oferujący bezpłatne porady prawne (420 porad w 2024 r.), psychologiczne (36 porad) oraz wsparcie terapeuty uzależnień. Przy CUS działa także Lokalny Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem.

W 2024 roku pomocą objęto 386 osób, a CUS zatrudniał 44 osoby, w tym 2 asystentów rodziny na podstawie umowy o pracę.

DZIENNY DOM SENIOR+

Placówka zapewnia 30 miejsc dla nieaktywnych zawodowo seniorów. W 2024 roku z usług ośrodka skorzystało 41 osób (32 kobiety i 9 mężczyzn). Seniorzy mają zapewnione ciepłe posiłki (wydano 5436 obiadów), rehabilitację (604 godziny), terapię zajęciową oraz bogatą ofertę kulturalno-oświatową i międzypokoleniową.

Tabela 7 i Tabela 8 prezentują szczegółowe informacje dotyczące Dziennego Domu Senior+ oraz CUS odnośnie podmiotu, personelu oraz skali działań.

Tabela 7. Podstawowe informacje o podmiotach (lokalizacja, liczba miejsc, użytkowanie) dla lat 2022-2024

Podmiot	Lokalizacja (miasto/wieś)	Liczba miejsc			Liczba osób korzystających ³		
		2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ośrodek Pomocy Społecznej	Miasto	X	X	X	508	468	X
Centrum Usług Społecznych		X	X	X	X	X	386
Dzienny Dom Senior+		30	30	30	40	34	41

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów MRiPS-06

Tabela 8. Informacje o personelu w podmiotach dla lat 2022-2024

Podmiot	Liczba personelu			Liczba personelu w przeliczeniu na etaty			Liczba personelu w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ośrodek Pomocy Społecznej	53	47	X	53,00	47,00	X	1,72	1,53	X
Centrum Usług Społecznych	X	X	44	X	X	44,00	X	X	1,43
Dzienny Dom Senior+	2	2	7	2,00	2,00	6,75	0,06	0,06	0,23

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportów MRiPS-05, MRiPS-06

³ W przypadku OPS i CUS świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM

PRYZNAWANE ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ

W latach 2022-2024 w Mławie odnotowano wyraźny spadek liczby rodzin oraz osób otrzymujących świadczenia pomocy społecznej. Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci świadczeń zmniejszyła się o 17,22% (z 360 do 298 rodzin), natomiast liczba osób korzystających z pomocy spadła o 24,02%. Trend spadkowy dotyczył zarówno świadczeń pieniężnych, jak i niepieniężnych.

Zupełnie inną dynamikę zaobserwowano w przypadku pomocy udzielanej w ramach pracy socjalnej. W przeciwieństwie do świadczeń finansowych, liczba rodzin korzystających z tej formy wsparcia wzrosła o 18,55% (z 275 rodzin w 2022 roku do 326 w 2024 roku). Warto zauważyć, że szczyt zapotrzebowania na pracę socjalną przypadł na 2023 rok, kiedy to wsparciem objęto aż 365 rodzin. Szczegółowe dane dotyczące liczby osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024 przedstawia poniższa **Tabela 9**.

Tabela 9. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024

Rodzaj świadczeń	Liczba osób			Liczba rodzin		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Świadczenia ogółem	508	468	386	360	342	298
w tym:						
Świadczenia pieniężne	224	211	193	212	207	183
Świadczenia niepieniężne	316	292	228	212	196	163
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych	7	7	7	7	7	7
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych	501	461	379	353	335	291
Pomoc udzielana w ramach pracy socjalnej	X	X	X	275	365	326

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu MRiPS-03

Łączna kwota świadczeń z pomocy społecznej przekazanych w ramach zadań własnych Mławy w 2024 roku wyniosła 2 062 693 zł. W porównaniu do 2022 roku odnotowano wzrost łącznej kwoty świadczeń o 26,56%, mimo że ogólna liczba osób korzystających z tej formy pomocy spadła w tym samym czasie o ponad 24%.

Biorąc pod uwagę poszczególne rodzaje wsparcia, największym kosztem w 2024 roku były: zasiłki stałe (762 679 zł, z których korzystały 94 osoby), usługi opiekuńcze (527 253 zł, przyznane 52 osobom) oraz opłaty związane ze schronieniem (361 952 zł, z którego skorzystało 25 osób).

Warto zwrócić uwagę na kategorię posiłków, gdzie nastąpił wyraźny spadek liczby beneficjentów (z 227 osób w 2022 roku do 144 w 2024 roku), co przełożyło się na obniżenie wydatków w tym sektorze o blisko 100 tys. zł. Jednocześnie odnotowano drastyczny spadek liczby rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego (z 116 do 42) oraz interwencji kryzysowej (z 52 do 13). Szczegółowe dane dotyczące liczby osób, rodzin oraz kwot w ramach zadań własnych w latach 2022-2024 w Mławie przedstawia poniższa **Tabela 10**.

Tabela 10. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w ramach zadań własnych w latach 2022-2024 wraz z kwotą świadczeń

Rodzaj świadczeń	Liczba osób			Liczba rodzin			Kwota świadczeń		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Ogółem	501	461	379	353	335	291	1 629 827	1 746 975	2 062 693
W tym:									
Zasiłki stałe	93	95	94	89	92	91	526 814	534 300	762 679
Zasiłki okresowe	64	66	61	62	66	60	160 115	173 114	155 076
Schronienie	17	25	25	17	25	25	178 361	370 424	361 952
Posiłek	227	206	144	123	110	79	246 730	166 149	151 232
Ubranie									
Usługi opiekuńcze - ogółem	60	54	52	60	54	52	406 969	397 086	527 253
Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne)	X	X	X	116	95	42	X	X	X
Interwencja kryzysowa	X	X	X	52	51	13	X	X	X
Praca socjalna	X	X	X	275	365	326	X	X	X

Źródło: opracowanie własne na podstawie raportu MRiPS-03

ODPŁATNOŚĆ ZA POBYT W DOMACH POMOCY SPOŁECZNEJ

W 2024 roku w Domach Pomocy Społecznej ogółem przebywało 27 mieszkańców Mławy, która z tego tytułu opłacała pobyt na łączną kwotę 1 006 358 zł, co w przeliczeniu na 1 osobę stanowi koszt 37 272,52 zł. Szczegółowe informacje dotyczące odpłatności miasta Mława za pobyt w Domu Pomocy Społecznej w latach 2022-2024 zawiera **Tabela 11**.

Tabela 11. Odpłatność miasta Mława za pobyt w Domu Pomocy Społecznej

	2022	2023	2024
Liczba osób	28	27	27
Kwota świadczeń (zł)	825 028,00	864 290,00	1 006 358,00
Kwota w przeliczeniu na 1 osobę (zł)	29 465,29	32 010,74	37 272,52

Źródło: opracowanie własne na podstawie MRiPS (stan na 31.07.2025 r.)

3.2.2. USŁUGI ŚWIADCZONE W ŚRODOWISKU

OSOBY STARSZE

W 2024 roku Mława realizowała szereg programów mających na celu poprawę jakości życia seniorów, ich bezpieczeństwo oraz aktywizację społeczną.

Program „Opieka 75+”

Program ten był kluczowym elementem wsparcia dla najstarszych mieszkańców miasta (powyżej 75. roku życia). W 2024 roku wsparciem objęto 20 seniorów, co pozwoliło na zwiększenie dostępności usług opiekuńczych w ich miejscu zamieszkania.

Dzienny Dom Senior+ oraz Grupy Wsparcia

Placówka przy ul. Sienkiewicza 15/13 stanowi centrum aktywności dla mławskich seniorów. W 2024 roku z jej usług skorzystało 41 osób (32 kobiety i 9 mężczyzn). Seniorzy mieli zapewnione:

- Wyżywienie: wydano 5 436 ciepłych posiłków.
- Rehabilitację i terapię: zrealizowano 604 godziny rehabilitacji oraz liczne zajęcia z zakresu terapii zajęciowej.
- Aktywizację: wycieczki, spotkania międzypokoleniowe oraz warsztaty edukacyjne.
- Dodatkowo przy CUS działa Grupa Wsparcia „Złota Jesień”, która zrzesza ponad 40 aktywnych seniorów.

Korpus Wsparcia Seniorów

W ramach programu „Opieka na odległość” miasto zapewniło wsparcie technologiczne dla osób najbardziej potrzebujących. W 2024 roku z opasek bezpieczeństwa (monitorujących parametry życiowe i umożliwiających wezwanie pomocy) korzystały 24 osoby.

Ogólnopolska Karta Seniora

Mława kontynuowała udział w programie Ogólnopolskiej Karty Seniora, umożliwiając mieszkańcom powyżej 60. roku życia korzystanie z systemu zniżek. Inicjatywa ta cieszy się stałym zainteresowaniem, wspierając aktywność kulturalną i ekonomiczną osób starszych.

OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Wsparcie dla osób z niepełnosprawnościami w Mławie w 2024 roku koncentrowało się na zwiększaniu ich samodzielności oraz integracji ze społecznością lokalną.

Program „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”

Był to najszerszej realizowany program wsparcia bezpośredniego, z którego skorzystało 47 osób (zarówno dzieci, jak i dorośli). Asystenci pomagali uczestnikom w codziennych czynnościach, wyjściach do instytucji publicznych oraz uczestnictwie w wydarzeniach kulturalnych i sportowych.

Opieka wytchnieniowa

Program skierowany do opiekunów faktycznych osób z niepełnosprawnościami. W 2024 roku wsparcie w formie opieki nad podopiecznym (pozwalające opiekunowi na odpoczynek lub załatwienie spraw osobistych) zapewniono 8 osobom.

Specjalistyczne formy rehabilitacji i integracji

Miasto finansowało i organizowało następujące formy wsparcia terapeutycznego:

- Hipoterapia: z zajęć skorzystało 15 osób.
- Projekt „Krok ku samodzielności”: działania ukierunkowane na naukę kompetencji życiowych dla 15 uczestników.
- Wydarzenia integracyjne: zorganizowano piknik „Z nami bariery nie istnieją”, w którym uczestniczyło 150 dzieci.

Usługi opiekuńcze

Oprócz standardowych usług opiekuńczych (z których korzystały 52 osoby, w tym wielu seniorów), miasto realizowało specjalistyczne usługi opiekuńcze dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności, którymi objęto 7 osób.

OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Poradnictwo specjalistyczne

Mieszkańcy Mławy mogli korzystać z bezpłatnego poradnictwa psychologicznego organizowanego przez Urząd Miasta - w 2024 roku udzielono 36 porad psychologa. Wsparcie to obejmowało motywowanie osób uzależnionych do terapii oraz diagnozę sytuacji rodzinnej.

Lokalny Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przepęstwem

W strukturach CUS zarejestrowano 11 osób (9 dorosłych i 2 dzieci) pokrzywdzonych przęstwem. Punkt oferuje im bezpłatną pomoc psychologiczną, prawną, mediacyjną oraz psychiatryczną.

DZIECKO I RODZINA

W 2024 roku Centrum Usług Społecznych (CUS) w Mławie realizowało intensywne działania na rzecz wsparcia rodzin, kładąc szczególny nacisk na profilaktykę, edukację oraz pomoc w sytuacjach kryzysowych.

Wypoczynek letni i czas wolny dzieci i młodzieży

Jedną z kluczowych inicjatyw była VII edycja projektu „Wakacje z Maxem”, zorganizowana przez Stowarzyszenie Wspierania Społeczności Lokalnej „Bądźmy Razem” we współpracy z CUS. Z bezpłatnych zajęć o charakterze kulturalnym, sportowym i profilaktycznym skorzystało około tysiąca mieszkańców Mławy. Dodatkowo, w ramach ferii zimowych, organizowano we współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną zajęcia dla dzieci, a 525 dzieci uczestniczyło w projektach teatryku kukiełkowego przybliżającego legendy o Mławie.

Wsparcie kompetencji wychowawczych i wolontariat

CUS prowadził Akademię Kompetencji Wychowawczych, obejmującą cykl 9 spotkań, w których uczestniczyło 13 rodziców i 17 dzieci. Zorganizowano również warsztaty „Wystarczająco dobry rodzic”

dla 22 osób. W działania CUS angażowali się wolontariusze, wspierający m.in. organizację Mławskiego Dnia Dziecka oraz Mławskiego Święta Rowerów.

Program „Asystent Rodziny”

W 2024 roku w CUS zatrudnionych było 2 asystentów rodziny, którzy objęli wsparciem 32 rodziny. Praca asystentów koncentrowała się na wzmacnianiu umiejętności opiekuńczych oraz stabilizacji sytuacji rodzinnej - w efekcie tych działań 7 dzieci mogło wrócić pod opiekę rodziców biologicznych z pieczy zastępczej. Koszty wynagrodzeń asystentów zrefundowano ze środków Funduszu Pracy w kwocie 44 797,59 zł.

Dożywianie - program „Posiłek w szkole i w domu”

Z programu skorzystało łącznie 185 osób, w tym 143 osoby w formie posiłku (117 dzieci i 26 dorosłych) oraz 42 osoby w formie zasiłku celowego na zakup żywności. Dodatkowo, CUS prowadził dożywianie dzieci uczestniczących w zajęciach profilaktycznych w świetlicach przy szkołach podstawowych nr 2, 4, 6 i 7.

3.3. DIAGNOZA POTRZEB WYBRANYCH GRUP DOCELOWYCH W PODZIALE NA OBSZARY WSPARCIA

OSOBY STARSZE

POTENCJAŁ

Mława postrzegana jest jako miasto o bardzo bogatej ofercie dla seniorów, którzy zachowują sprawność i chęć do uczestnictwa w życiu społecznym. Do kluczowych atutów należą:

- Miasto dysponuje szeroką gamą zajęć i propozycji kulturalnych, w tym unikalnymi ofertami, takimi jak wyjazdy do sanatoriów finansowane lub współorganizowane przez samorząd.
- W ostatnich latach poczyniono znaczne inwestycje w tzw. małą architekturę wspierającą mobilność, masowo montowane są barierki oraz podjazdy dla osób z ograniczeniami ruchowymi.
- Bezpłatne bilety w Mławskiej Komunikacji Miejskiej (MKM) znacząco ułatwiają przemieszczanie się i przeciwdziałają wykluczeniu transportowemu.
- Aktywnie działa Stowarzyszenie „Aktywny Senior” w Mławie, które inicjuje innowacyjne projekty, takie jak budowa specjalnej aplikacji mobilnej służącej do wymiany informacji i wzajemnej pomocy.
- Funkcjonowanie Dziennego Domu Senior+ stanowiącego fundament instytucjonalnego wsparcia.

OGRANICZENIA

Mimo bogatej oferty dla osób aktywnych, system wsparcia napotyka na poważne bariery w dotarciu do najbliższych grup:

- Do najważniejszych wyzwań należą osoby wycofane społecznie lub z dużymi ograniczeniami ruchowymi, które pozostają zamknięte w domach i nie posiadają wsparcia ze strony rodziny lub otoczenia, które mogłoby je zaktywizować.
- Seniorzy pozbawieni wsparcia rodziny stają się napotykać znaczne trudności w korzystaniu z systemu ochrony zdrowia (problemy z zapisami do lekarzy, transportem do szpitala czy zrozumieniem procesu leczenia).
- Zbyt mała liczba miejsc w Dziennym Domu Seniora oraz wysokie koszty pobytu w DPS-ach sprawiają, że pomoc profesjonalna wciąż dla wielu jest trudno dostępna.
- Wielu starszych mieszkańców, mimo obiektywnej potrzeby opieki, kategorycznie odmawia przeniesienia się do placówek, preferując pozostanie w znanym sobie środowisku domowym, nawet kosztem gorszych warunków.
- Choć powstają nowoczesne rozwiązania (aplikacje, wirtualni asystenci), obecne pokolenie seniorów nie jest jeszcze w pełni gotowe do ich obsługi.
- Utrudniony dostęp do regularnych, ciepłych posiłków dla osób o ograniczonej sprawności, które mieszkają samotnie.

POTRZEBY

Ewolucja usług dla seniorów w Mławie powinna zmierzać w stronę deinstytucjonalizacji i personalizacji opieki:

- Zapewnienie koordynatora/ opiekuna każdemu samotnemu seniorowi. Pełniłby on rolę przewodnika po systemie medycznym (pomoc w zapisach, towarzyszenie w szpitalu) oraz wspierał w codziennych czynnościach domowych.
- Zamiast rozbudowy wielkich instytucji, kluczowe jest wzmocnienie usług świadczonych bezpośrednio w miejscu zamieszkania (asystencja medyczna, dowożenie posiłków).
- Rozszerzenie liczby miejsc w domach dziennego pobytu oraz dążenie do obniżenia opłat za pobyt w całodobowych domach pomocy społecznej.
- Uruchomienie systemowych rozwiązań zapewniających regularne dostarczanie posiłków do domów seniorów najbardziej potrzebujących.

- Przygotowywanie seniorów do korzystania z nowych technologii (aplikacji), aby w przyszłości wirtualni asystenci mogli realnie wspierać ich bezpieczeństwo.
- Ścisła współpraca CUS z organizacjami pozarządowymi w celu wypracowania mechanizmu „wyszukiwania” seniorów odizolowanych i włączania ich w system pomocy społecznej.

OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

POTENCJAŁ

Mimo zdiagnozowanych barier, miasto posiada zasoby, które przy odpowiednim dofinansowaniu mogą stanowić bazę dla pełnej integracji.

W mieście odbywają się cykliczne wydarzenia i aktywności dedykowane tej grupie, w tym cenione przez uczestników warsztaty teatralne.

Miasto dysponuje specjalistycznymi busami do przewozu osób z niepełnosprawnościami oraz utrzymuje kluczowe połączenia regionalne (np. Mława-Żuromin), które przeciwdziałają izolacji terytorialnej.

Świadomość braków (np. w zakresie komunikacji migowej czy infrastruktury) pozwala na precyzyjne planowanie przyszłych działań w ramach Centrum Usług Społecznych.

OGRANICZENIA

Największym wyzwaniem dla tej grupy w Mławie jest wielopoziomowe wykluczenie - od transportowego, przez medyczne, aż po zawodowe:

- Odnotowuje się dotkliwy deficyt ofert pracy oraz brak dedykowanych szkoleń zawodowych, co uniemożliwia tej grupie samodzielność finansową.
- Brak zaplecza medycznego na miejscu, bardzo długi czas oczekiwania na konsultacje oraz brak wyspecjalizowanej kadry terapeutycznej i rehabilitacyjnej.
- Bariery komunikacyjne i techniczne: oraz niewystarczająca liczba samochodów przystosowanych do nauki i zdawania egzaminu na prawo jazdy.
- Niski budżet na działania wspierające oraz konieczność płacenia za bilety na większość wydarzeń kulturalnych stanowią barierę dla osób o najniższych dochodach.
- Wciąż odczuwalna jest potrzeba większego uwrażliwienia i edukacji pełnosprawnych mieszkańców na potrzeby i specyfikę funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami.

POTRZEBY

System wsparcia w Mławie powinien ewoluować w stronę usuwania barier fizycznych oraz zwiększania dostępności usług specjalistycznych:

- Zapewnienie stałego dostępu do usług tłumaczy języka migowego, co umożliwi osobom głuchym sprawne załatwianie spraw urzędowych i społecznych.
- Stworzenie lokalnego programu wsparcia zatrudnienia oraz organizacji szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe osób z niepełnosprawnościami.
- Wprowadzenie darmowych lub ulgowych wejść na wydarzenia miejskie oraz rozszerzenie oferty warsztatowej (np. kontynuacja i rozwój teatru).
- Organizacja kampanii uwrażliwiających mieszkańców Mławy, mających na celu przełamywanie stereotypów i budowanie postaw proinkluzywnych.
- Dążenie do pozyskania wyspecjalizowanych kadr oraz skrócenia kolejek do specjalistów poprzez rozwój lokalnego zaplecza medyczno-rehabilitacyjnego.

OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

POTENCJAŁ

Mimo wielu trudności, grupa osób w kryzysie zdrowia psychicznego oraz system ich wsparcia w Mławie posiadają zasoby, które mogą stać się fundamentem skutecznej reintegracji:

- Wskazuje się na dużą otwartość, chęć współpracy oraz unikalne, inne spojrzenie na świat. Osoby te często posiadają bardzo skonkretyzowane i głębokie zainteresowania, które mogą być rozwijane.
- Grupa ta w Mławie ma zapewniony sprawniejszy dostęp do usług zdrowotnych niż pozostali mieszkańcy, co jest kluczowe w procesie stabilizacji stanu zdrowia.
- Placówki stacjonarne są dobrze dostosowane do potrzeb (wynika to z częstych kontroli i rygorystycznych norm). Kadra jest wykwalifikowana, chętna do doszkalania się i nastawiona na współpracę.
- Rodziny są postrzegane jako kluczowa alternatywa dla placówek, a postęp technologiczny jako szansa na komunikację (pod warunkiem wcześniejszego uspołecznienia chorych).

OGRANICZENIA

Głównym problemem jest głęboka marginalizacja i społeczne odosobnienie tej grupy, wynikające z barier po obu stronach:

- Największą barierą jest dystans osób zdrowych, wynikający ze strachu przed „nieprzewidywalnością” chorych. Powoduje to nieufność pracodawców (brak chęci zatrudniania) oraz społeczną ocenę, której chorzy bardzo się obawiają.
- Osoby w kryzysie często zmagają się z lękiem przed oceną, wstydem i skrytością. Pandemia dodatkowo pogłębiła ich wyobcowanie. Dodatkowym utrudnieniem jest wpływ leków, które mogą ograniczać chęć do aktywności.
- Chorzy często wymagają stałego nadzoru w zakresie podstawowej higieny osobistej oraz codziennych nawyków, których muszą być uczeni od nowa.
- Oferta miasta jest uboga i niedostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością intelektualną lub psychiczną. Programy włączające są rzadkością (w przeciwieństwie do bogatej oferty dla seniorów).
- Pracownicy sektora zmagają się z wypaleniem zawodowym, dużym obciążeniem psychicznym i niskimi płacami. W części placówek brakuje również pojazdów dostosowanych do transportu osób z ograniczoną sprawnością.
- Utrzymanie osoby w placówce państwowej jest bardzo drogie, a liczba miejsc ograniczona.

POTRZEBY

System wsparcia w Mławie wymaga dofinansowania oraz stworzenia rozwiązań pomostowych, które pozwolą chorym na godne życie poza murami instytucji:

- Kluczową potrzebą jest zwiększenie liczby asystentów, którzy wspieraliby osoby pozostające w domach rodzinnych. Niezbędny jest system zachęt dla asystentów, by nie obawiali się pracy z „trudnymi” przypadkami.
- Stworzenie form wsparcia, które pozwolą chorym zostać u siebie w domach (wsparcie finansowe i usługowe), zamiast konieczności kierowania ich do DPS-ów.
- Podniesienie wynagrodzeń dla wyspecjalizowanej kadry oraz przejście z finansowania projektowego (krótkofalowego) na stałe wsparcie budżetowe placówek.
- Opracowanie programów kulturalnych dedykowanych tej grupie, w tym umożliwienie chorym tworzenia własnej kultury w ich naturalnym środowisku.
- Działania mające na celu przełamanie bariery lęku u osób zdrowych, aby umożliwić chorym uczestnictwo w normalnym życiu społecznym i zawodowym.
- Edukacja i pomoc dla rodzin opiekujących się chorymi w domach, aby zapobiegać ich instytucjonalizacji.

DZIECKO I RODZINA

POTENCJAŁ

System wsparcia rodziny w Mławie opiera się na nowoczesnym podejściu do usług społecznych, realizowanym głównie przez Centrum Usług Społecznych (CUS), którego oferta jest niezwykle bogata i wielowątkowa. Miasto wyróżnia się na tle regionu kilkoma unikalnymi zasobami:

- System oświatowy dysponuje silnym zespołem specjalistów (psychologów i pedagogów) zapewniających wysoką jakość opieki nad zdrowiem psychicznym dzieci bezpośrednio w placówkach.
- Miasto posiada rozwinięte mechanizmy integracyjne, w tym oddziały przygotowawcze dla dzieci obcokrajowców, co pozwala na płynne włączanie rodzin migrujących w życie społeczności.
- Realizowane są unikalne programy, w których szkoły współpracują z DDS+, ucząc dzieci i młodzież wrażliwości oraz praktycznej pomocy seniorom.
- Mieszkańcy korzystają z bezpłatnej Mławskiej Komunikacji Miejskiej (MKM) oraz szerokiego dostępu do bazy Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji (MOSiR).
- Spadek liczby uczniów paradoksalnie uwalnia przestrzeń w budynkach publicznych, co tworzy potencjał do ich adaptacji na nowe cele społeczne i integracyjne.

OGRANICZENIA

Największym wyzwaniem dla Mławy jest kryzys demograficzny oraz zmieniająca się struktura społeczna, co rodzi konkretne bariery:

- Utrzymujący się trend depopulacyjny zagraża trwałości sieci szkół i przedszkoli w perspektywie długofalowej.
- Masowa migracja zarobkowa doprowadziła do rozpadu naturalnych sieci wsparcia (brak pomocy dziadków/rodziny), co potęguje poczucie osamotnienia rodziców.
- Obok problemów tradycyjnych, narasta zjawisko uzależnień cyfrowych (telefony, media społecznościowe) wśród najmłodszych.
- Podczas gdy oferta dla seniorów jest bardzo bogata, zauważalny jest deficyt zajęć dedykowanych młodzieży oraz osobom w grupie wiekowej 40+.
- Niewystarczająca promocja działań powoduje, że mieszkańcy często nie wiedzą o istniejących bezpłatnych ofertach i możliwościach wsparcia.
- Wysokie ceny mieszkań oraz utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów ograniczają poczucie bezpieczeństwa socjalnego rodzin.

POTRZEBY

Działania rozwojowe w Mławie muszą koncentrować się na budowaniu spójności społecznej i odwróceniu negatywnych trendów demograficznych:

- Priorytetem jest dokończenie budowy i uruchomienie nowego żłobka na 120 miejsc, co realnie odciąży pracujących rodziców.
- Kluczowe jest powołanie Ośrodka Integracji Międzykulturowej, który stałby się platformą współpracy dla reprezentantów kilkunastu kultur współtworzących miasto.
- Niezbędne jest utworzenie dedykowanej świetlicy socjoterapeutycznej oraz wzmocnienie dostępu do bezpłatnych porad prawnych i psychologicznych.
- Stworzenie Centrum NGO oraz rozwijanie programów „Szkoly dla rodziców” i warsztatów kompetencji wychowawczych, które pomogą odbudować właściwy obraz macierzyństwa i rodziny.
- Udoskonalenie systemu promocji usług społecznych oraz rozszerzenie rozkładu MKM (szczególnie w weekendy), aby zwiększyć dostępność oferty kulturalnej i sportowej.
- Długofalowe wspieranie działań profilaktycznych i międzypokoleniowych, które pomogą mieszkańcom na nowo przekonać się do wartości wspólnotowych i wzajemnej pomocy sąsiedzkiej.

3.4.1. POTRZEBY PODMIOTÓW POMOCY SPOŁECZNEJ

POTRZEBY INFRASTRUKTURALNE

Analiza zasobów Miasta Mława wskazuje na konieczność adaptacji infrastruktury do zmieniającej się demografii oraz rosnącej roli usług świadczonych w społeczności lokalnej. Kluczowe potrzeby obejmują:

- **Rozbudowa bazy opieki nad dziećmi do lat 3 oraz opieki socjoterapeutycznej** - głównym priorytetem inwestycyjnym miasta jest ukończenie i uruchomienie nowego żłobka miejskiego, który zapewni 120 nowych miejsc opieki. Jest to kluczowy element polityki pronatalistycznej, mający na celu poprawę wskaźników dzietności. Równocześnie zidentyfikowano potrzebę stworzenia dodatkowej świetlicy socjoterapeutycznej, która wspierałaby dzieci z rodzin zmagających się z bezradnością opiekuńczą i uzależnieniami.
- **Utworzenie Ośrodka Integracji Międzykulturowej oraz Centrum NGO** - ze względu na specyfikę Mławy jako miasta wielokulturowego (obecność przedstawicieli kilkunastu narodowości), niezbędna jest przestrzeń dedykowana integracji cudzoziemców. Infrastruktura ta powinna służyć jako miejsce spotkań, nauki języka i wymiany kulturowej. Dodatkowo planowane jest stworzenie Centrum Organizacji Pozarządowych, które skonsolidowałoby potencjał mławskich NGO i ułatwiło im realizację zadań publicznych.
- **Adaptacja „wolnych przestrzeni” na cele społeczne** - postępujący proces depopulacji powoduje uwalnianie zasobów lokalowych w placówkach oświatowych. Infrastrukturalnym wyzwaniem i szansą jest przekształcenie tych miejsc w przestrzenie wspierające, np. kluby seniora, mieszkania chronione lub pracownie terapeutyczne, co wpisuje się w ideę deinstytucjonalizacji.
- **Modernizacja infrastruktury transportowej i komunikacyjnej** - mimo funkcjonowania darmowej komunikacji miejskiej, konieczne jest dostosowanie taboru oraz infrastruktury przystankowej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i seniorów. Niezbędna jest budowa nowych, bezpiecznych wiat przystankowych (ochrona przed warunkami atmosferycznymi) oraz zakup dodatkowych busów specjalistycznych do transportu osób o ograniczonej mobilności.

POTRZEBY KADROWE

Sektor usług społecznych w Mławie (CUS, DDP) dysponuje wykwalifikowaną kadrą, jednak system wsparcia boryka się z problemami natury finansowej i motywacyjnej. Główne wyzwania obejmują:

- **Zapewnienie stabilnego finansowania kadr wyspecjalizowanych** - obecny model opiera się w dużej mierze na dofinansowaniach celowych i grantach, które mają charakter terminowy (kilkuletni). Powoduje to niepewność zatrudnienia wśród specjalistów. Kluczową potrzebą jest wypracowanie mechanizmów stałego wsparcia budżetowego dla etatów psychologów, prawników oraz terapeutów, aby zapewnić ciągłość procesów terapeutycznych.
- **Rozwój instytucji Asystenta Osobistego** - zidentyfikowano dotkliwy deficyt asystentów osób starszych, z niepełnosprawnościami oraz osób w kryzysie psychicznym. Główną barierą jest niechęć personelu do podejmowania pracy z tzw. „trudnymi przypadkami” (osoby skryte, z zaburzeniami zachowania). Niezbędne jest stworzenie systemu zachęt finansowych oraz merytorycznych dla asystentów, aby zwiększyć dostępność tej usługi na poziomie gminy.
- **Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu i poprawa warunków płacowych** - pracownicy socjalni i kadra opiekuńcza zgłaszają wysokie obciążenie psychiczne oraz poczucie niedofinansowania (niskie płace). Pilną potrzebą jest wdrożenie systemowych programów wsparcia (superwizje, warsztaty antystresowe) oraz podniesienie wynagrodzeń do poziomu konkurencyjnego na rynku pracy, co zapobiegałoby odpływowi kadr do sektora prywatnego.
- **Wzmocnienie kompetencji w zakresie profilaktyki i nowoczesnych technologii** - wobec narastających problemów z uzależnieniami cyfrowymi dzieci oraz konieczności wdrażania usług teleopiekuńczych dla seniorów, kadra wymaga stałego doszkalania. Potrzeba szkoleń z zakresu nowoczesnych narzędzi komunikacyjnych (np. obsługa aplikacji dla seniorów) oraz metod pracy

profilaktycznej w środowisku otwartym, aby skutecznie docierać do osób izolujących się społecznie.

3.4.2. PRZYCZYNY NIEPEŁNEJ REALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH

Przyczyny braku pełnej realizacji usług społecznych w mieście Mława wynikają z kilku powiązanych ze sobą czynników strukturalnych, infrastrukturalnych oraz kadrowo-finansowych.

Po pierwsze, istotnym ograniczeniem jest systemowy brak mechanizmów wczesnego wykrywania i docierania do osób odizolowanych. Współpraca Centrum Usług Społecznych z organizacjami pozarządowymi nie wypracowała jeszcze skutecznych narzędzi „wyszukiwania” seniorów aspołecznych, osób w kryzysie psychicznym czy rodzin doświadczających migracyjnego rozpadu więzi, przez co grupy te pozostają niewidoczne dla systemu wsparcia.

Drugą ważną przyczyną są bariery kadrowe oraz motywacyjne w sektorze opiekuńczym. Niskie płace, wysokie obciążenie psychiczne personelu oraz brak systemu zachęt finansowych utrudniają rozwój instytucji Asystenta Osobistego. Skutkuje to dotkliwym deficytem kadr chętnych do pracy w środowisku domowym, szczególnie z tzw. „trudnymi przypadkami”. Ponadto uzależnienie zatrudnienia specjalistów od krótkofalowych grantów i projektów uniemożliwia zapewnienie ciągłości i stabilności usług terapeutycznych.

Kolejną barierą są luki w lokalnej infrastrukturze medyczno-rehabilitacyjnej oraz opiekuńczej. Zbyt mała liczba miejsc w domach dziennego pobytu, wysokie koszty opieki całodobowej oraz dotkliwy deficyt specjalistycznego zaplecza medycznego na miejscu generują długi czas oczekiwania na pomoc i ograniczają dostępność usług dla osób o najniższych dochodach.

Istotnym problemem pozostają także ograniczenia transportowe i komunikacyjne. Lokalna flota busów specjalistycznych jest niewystarczająca, a tabor oraz infrastruktura przystankowa Mławskiej Komunikacji Miejskiej nie są w pełni zaadaptowane do potrzeb osób o ograniczonej mobilności, co pogłębia wykluczenie terytorialne najsłabszych mieszkańców.

Dodatkowo barierą dla pełnej efektywności nowoczesnych usług jest niski poziom cyfryzacji odbiorców oraz niewystarczająca promocja. Starsze pokolenie mieszkańców nie wykazuje jeszcze gotowości do obsługi wdrażanych narzędzi technologicznych (aplikacji, wirtualnych asystentów), a ogólny brak powszechnej informacji o bezpłatnych ofertach sprawia, że wiele rodzin nie wie o istniejących możliwościach wsparcia.

Wszystkie te czynniki łącznie prowadzą do fragmentaryczności działań, ograniczonego zasięgu wsparcia w środowisku zamieszkania oraz utrudniają pełne przejście z opieki instytucjonalnej na rzecz usług środowiskowych w mieście Mława.

4. PLAN ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH

Zidentyfikowane potrzeby mieszkańców Mławy oraz wyzwania, z jakimi się mierzą lokalne instytucje i służby społeczne, stanowiły podstawę do opracowania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych na lata 2026-2030. Głównym celem Planu jest:

Budowa nowoczesnego, zintegrowanego i inkluzywnego systemu usług społecznych w Mieście Mława, opartego na potencjale Centrum Usług Społecznych, który poprzez deinstytucjonalizację i współpracę międzysektorową zapewnia mieszkańcom wysoką jakość życia, bezpieczeństwo socjalne oraz równe szanse w rozwoju osobistym i społecznym.

Osiągnięcie celu głównego będzie możliwe poprzez realizację celów szczegółowych, które zostały przygotowane z myślą o poszczególnych grupach korzystających ze wsparcia. Poniższy schemat przedstawia ich podsumowanie.

OSOBY STARSZE

Zapewnienie seniorom w Mławie godnego i bezpiecznego starzenia się w ich naturalnym środowisku poprzez rozwój usług asystenckich, opiekę wytchnieniową oraz szeroką ofertę aktywizacji międzypokoleniowej, niwelującej zjawisko osamotnienia i wykluczenia cyfrowego.

OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Likwidacja barier transportowych, komunikacyjnych i architektonicznych w celu umożliwienia osobom z niepełnosprawnościami pełnego uczestnictwa w życiu miasta, przy jednoczesnym zapewnieniu dostępu do specjalistycznego wsparcia asystenckiego i zawodowego, wzmacniającego ich samodzielność.

OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Przeciwdziałanie stygmatyzacji i izolacji osób w kryzysie psychicznym poprzez wdrażanie innowacyjnych programów uspołeczniania, zapewnienie ciągłości wsparcia terapeutycznego w środowisku otwartym oraz edukację społeczną budującą postawy empatii i zrozumienia wśród mieszkańców.

DZIECKO I RODZINA

Wzmacnianie potencjału opiekuńczo-wychowawczego mławskich rodzin oraz wspieranie dietności poprzez rozwój nowoczesnej bazy żłobkowej, profilaktykę uzależnień cyfrowych oraz tworzenie bezpiecznych przestrzeni integracji międzykulturowej, budujących spójność społeczną mieszkańców różnych narodowości.

W kolejnych częściach przedstawiono zestaw działań przypisanych do poszczególnych celów szczegółowych, usystematyzowanych według obszarów wsparcia.

4.1.OSOBY STARSZE

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e
1. Zapewnienie seniorom w Mławie godnego i bezpiecznego starzenia się w ich naturalnym środowisku poprzez rozwój usług asystenckich, opiekę wytnieniową oraz szeroką ofertę aktywizacji międzypokoleniowej, niwelującej zjawisko osamotnienia i wykluczenia cyfrowego.	1.1. Rozwój i upowszechnienie usług „Osobistego Asystenta Seniora”, dedykowanego w szczególności osobom samotnym i o ograniczonej mobilności, wspierającego ich w koordynacji wizyt lekarskich, transporcie do placówek medycznych oraz załatwianiu spraw codziennych.	2026-2030	Centrum Usług Społecznych w Mławie, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe
	1.2. Identyfikacja i aktywizacja „seniorów niewychodzących” (izolacja społeczna) poprzez zindywidualizowane usługi środowiskowe świadczone w miejscu zamieszkania, w tym zapewnienie regularnego dostępu do ciepłych posiłków oraz pomocy domowej.	2026-2030	Centrum Usług Społecznych w Mławie we współpracy z organizacjami pozarządowymi
	1.3. Rozszerzenie systemu teleopieki (np. opaski bezpieczeństwa w ramach Korpusu Wsparcia Seniorów) połączone z nauką obsługi nowoczesnych narzędzi cyfrowych i aplikacji (np. dla Stowarzyszenia Aktywny Senior), ułatwiających komunikację i dostęp do informacji.	2026-2030	Urząd Miasta Mława, Centrum Usług Społecznych w Mławie
	1.4. Budowanie sieci integracji międzypokoleniowej poprzez współpracę szkół z Dziennym Domem Senior+, polegającą na wspólnym spędzaniu czasu, wolontariacie młodzieżowym oraz wzajemnym uczeniu się kompetencji (np. cyfrowych i historycznych).	2026-2030	placówki oświatowe, Dzienny Dom Senior+ w Mławie, Podmioty Ekonomii Społecznej
	1.5. Zwiększenie dostępności miejsc w placówkach wsparcia dziennego oraz rozwój programów opieki wytnieniowej, pozwalających rodzinom na dłuższą opiekę nad seniorem w domu przy jednoczesnym zapewnieniu wsparcia instytucjonalnego w sytuacjach kryzysowych.	2026-2030	Urząd Miasta Mława, Centrum Usług Społecznych w Mławie, Dzienny Dom Senior+

4.2. OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e
2. Likwidacja barier transportowych, komunikacyjnych i architektonicznych w celu umożliwienia osobom z niepełnosprawnościami pełnego uczestnictwa w życiu miasta, przy jednoczesnym zapewnieniu dostępu do specjalistycznego wsparcia asystenckiego i zawodowego, wzmacniającego ich samodzielność.	2.1. Modernizacja i systematyczne zwiększanie liczby pojazdów Mławskiej Komunikacji Miejskiej (MKM) oraz busów specjalistycznych przystosowanych do przewozu osób z niepełnosprawnościami, wraz z przebudową wiat przystankowych w celu zapewnienia odpowiedniej ochrony i dostępności.	2026-2030	Urząd Miasta Mława
	2.2. Zwiększenie dostępności urzędów i instytucji publicznych poprzez zapewnienie stałego dostępu do usług tłumacza języka migowego oraz wdrożenie standardów dostępności architektonicznej i cyfrowej (zgodnie z ustawą o dostępności).	2026-2030	Urząd Miasta Mława, Centrum Usług Społecznych w Mławie, miejskie jednostki organizacyjne (MOSiR, MDK, Miejska Biblioteka Publiczna)
	2.3. Rozwój i upowszechnienie programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością”, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia w dotarciu do placówek medycznych, urzędów oraz miejsc kultury, a także pomocy w usamodzielnianiu osób z trudnościami w nawiązywaniu kontaktów społecznych.	2026-2030	Centrum Usług Społecznych w Mławie, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe
	2.4. Realizacja specjalistycznych usług terapeutycznych i rehabilitacyjnych w środowisku (m.in. kontynuacja hipoterapii oraz projektu „Krok ku samodzielności”) oraz wspieranie aktywizacji zawodowej poprzez dedykowane szkolenia i współpracę z lokalnymi pracodawcami.	2026-2030	Centrum Usług Społecznych w Mławie, Powiatowy Urząd Pracy w Mławie, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe

4.3.OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e
3. Przeciwdziałanie stygmatyzacji i izolacji osób w kryzysie psychicznym poprzez wdrażanie innowacyjnych programów uspołeczniania, zapewnienie ciągłości wsparcia terapeutycznego w środowisku otwartym oraz edukację społeczną budującą postawy empatii i zrozumienia wśród mieszkańców.	3.1. Podejmowanie działań na rzecz stworzenia programu „Dni Uspołecznienia”, polegającego na asystowaniu osobom w kryzysie w wyjściach do przestrzeni publicznej (kawiarnie, sklepy, instytucje kultury), w celu przełamywania lęku przed oceną i budowania nawyków społecznych.	2026-2030	Centrum Usług Społecznych w Mławie
	3.2. Wdrożenie specjalistycznych usług asystenckich dla osób w kryzysie psychicznym przebywających w domach, połączone z systemem wsparcia dla kadr (superwizje, warsztaty antystresowe) oraz szkoleniami z zakresu pracy z pacjentem „trudnym” i wycofanym.	2026-2030	Centrum Usług Społecznych w Mławie, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe
	3.3. Prowadzenie lokalnych kampanii informacyjno-edukacyjnych skierowanych do mieszkańców i pracodawców, mających na celu oswojenie tematu chorób psychicznych, redukcję lęku przed osobami chorymi oraz promowanie ich potencjału na rynku pracy.	2026-2030	Urząd Miasta Mława, Centrum Usług Społecznych w Mławie, Powiatowy Urząd Pracy w Mławie
	3.4. Opracowanie i wdrożenie dedykowanej oferty kulturalnej i warsztatowej (np. we współpracy z grupami rekonstrukcyjnymi lub stowarzyszeniami artystycznymi), która pozwoli osobom w kryzysie na rozwijanie konkretnych zainteresowań w bezpiecznym, akceptującym środowisku.	2026-2030	Miejski Dom Kultury w Mławie, stowarzyszenia kulturalne, Centrum Usług Społecznych w Mławie

4.4.DZIECKO I RODZINA

Cel szczegółowy	Działanie	Okres realizacji	Podmiot/y odpowiedzialny/e
4. Wzmacnianie potencjału opiekuńczo-wychowawczego mławskich rodzin oraz wspieranie dzietności poprzez rozwój nowoczesnej bazy żłobkowej, profilaktykę uzależnień cyfrowych oraz tworzenie bezpiecznych przestrzeni integracji międzykulturowej, budujących spójność społeczną mieszkańców różnych narodowości.	4.1. Zwiększenie dostępności opieki nad dziećmi do lat 3 poprzez ukończenie budowy i uruchomienie nowoczesnego żłobka miejskiego na 120 miejsc oraz wspieranie rozwoju niepublicznych form opieki (żłobki i kluby dziecięce).	2026-2030	Urząd Miasta Mława
	4.2. Utworzenie i prowadzenie Ośrodka Integracji Międzykulturowej jako bezpiecznej przestrzeni dialogu dla rodzin różnych narodowości, oferującej naukę języka polskiego, wsparcie w asymilacji oraz wspólne wydarzenia promujące różnorodność kulturową Mławy.	2026-2030	Centrum Usług Społecznych w Mławie, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe
	4.3. Wdrożenie systemowych programów profilaktyki uzależnień behawioralnych (w tym od urządzeń cyfrowych i mediów społecznościowych) skierowanych do dzieci i młodzieży, połączone z warsztatami „higieny cyfrowej” dla rodziców i opiekunów.	2026-2030	placówki oświatowe, Centrum Usług Społecznych w Mławie
	4.4. Kontynuacja i rozszerzenie działalności Akademii Kompetencji Wychowawczych oraz warsztatów typu „Wystarczająco dobry rodzic”, mających na celu wzmacnianie więzi rodzinnych oraz budowanie pozytywnego wizerunku rodzicielstwa w obliczu kryzysu demograficznego.	2026-2030	Centrum Usług Społecznych w Mławie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Mławie, stowarzyszenia i organizacje pozarządowe
	4.5. Rozwój innowacyjnych projektów edukacji międzypokoleniowej, angażujących dzieci i młodzież szkolną w działania na rzecz seniorów (np. we współpracy z DDS+), w celu odbudowy naturalnych więzi społecznych i nauki empatii w środowisku lokalnym.	2026-2030	placówki oświatowe, Dzienny Dom Senior+ w Mławie

5. ZESTAWIENIE POTENCJALNYCH ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Zestawienie potencjalnych źródeł finansowania działań opisanych w powyższym rozdziale umożliwia lepsze zidentyfikowanie i wykorzystanie dostępnych środków na realizację usług społecznych. Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych miasta Mława na lata 2026-2030 przewiduje przede wszystkim korzystanie z funduszy zewnętrznych, w szczególności środków Unii Europejskiej, krajowych programów wsparcia oraz funduszy pochodzących z budżetu województwa. Wkład własny miasta będzie miał charakter uzupełniający, zapewniając przede wszystkim ciągłość oraz stabilność wdrażanych działań.

Realizacja działań ujętych w niniejszym Planie opierać się będzie na następujących źródłach finansowania:

- środkach unijnych,
- środkach ministerialnych i funduszach krajowych,
- środkach z budżetu Województwa Mazowieckiego,
- środkach własnych miasta Mława,
- innych dostępnych funduszach i instrumentach zewnętrznych.

Poniżej przedstawiono zestawienie potencjalnych, szczegółowych źródeł finansowania działań ujętych w Planie. Zawarte w tabelach programy i fundusze odzwierciedlają aktualne możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych. Choć ich dostępność i warunki mogą ulegać zmianom w czasie, obecnie stanowią one solidną podstawę do planowania oraz inspirowania się przy pozyskiwaniu finansowania.

Tabela 12. Obszary dofinansowania w ramach funduszy unijnych

Program	Działanie	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	Zdrowie pracowników	Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Zdrowie psychiczne w pracy	Wsparcie zdrowia psychicznego pracodawców i pracowników, w tym profilaktyka wypalenia zawodowego.
	Usługi społeczne i zdrowotne	Osoby starsze	Dzienne Domy Opieki Medycznej	Tworzenie i wsparcie funkcjonowania placówek oferujących dzienną opiekę medyczną.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Mieszkania treningowe i wspomagane	Zapewnienie warunków do samodzielnego funkcjonowania osób wymagających wsparcia.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, Rodziny z dziećmi	Opieka wytchnieniowa	Wsparcie dla opiekunów osób zależnych poprzez czasowe przejęcie opieki.
		Osoby starsze	Aktywizacja seniorów	Zwiększenie samodzielności, przeciwdziałanie marginalizacji społecznej i aktywizacja seniorów.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami, Rodziny z dziećmi	Usługi asystenckie	Pomoc osobom z niepełnosprawnościami w codziennym funkcjonowaniu.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi teleopiekuńcze	Zdalne monitorowanie stanu zdrowia i bezpieczeństwa osób starszych lub niesamodzielnych.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi transportowe	Transport dla osób potrzebujących wsparcia, np. do placówek zdrowotnych czy społecznych.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Transport door-to-door	Indywidualny transport dla osób o ograniczonej mobilności.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi opiekuńcze	Świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania.
		Osoby starsze, Osoby z niepełnosprawnościami	Dostosowanie mieszkania	Adaptacja mieszkań do potrzeb osób starszych lub z niepełnosprawnościami.
	Usługi społeczne na rzecz rodzin	Rodziny z dziećmi	Mediacje rodzinne	Pomoc w rozwiązywaniu konfliktów rodzinnych poprzez mediacje.
		Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Konsultacje i porady psychologiczne	Wsparcie psychologiczne, psychoedukacja i działania profilaktyczne.

Program	Działanie	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
		Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom	Terapeutyczne i społeczne wsparcie osób z problemem uzależnień oraz ich rodzin.
		Rodziny z dziećmi	Poradnictwo prawne	Udzielanie porad prawnych w zakresie funkcjonowania rodziny.
		Rodziny z dziećmi	Terapia rodzinna	Terapia dla rodzin przeżywających trudności we współżyciu społecznym lub emocjonalnym.
		Osoby w kryzysie zdrowia psychicznego	Psychoterapia indywidualna	Pomoc psychoterapeutyczna dla osób indywidualnych.
		Rodziny z dziećmi	Grupy wsparcia i warsztaty wychowawcze	Wzmacnianie kompetencji rodzicielskich i wymiana doświadczeń.
		Rodziny z dziećmi	Praca socjalna	Świadczenia pracy socjalnej na rzecz rodzin wymagających wsparcia.
	Rewitalizacja miast	Osoby z niepełnosprawnościami	Usuwanie barier architektonicznych	Likwidacja przeszkód utrudniających poruszanie się osobom z niepełnosprawnościami.
		Osoby z niepełnosprawnościami	Dostosowanie obiektów	Przystosowanie budynków do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, poprawa dostępności przestrzeni publicznej.
Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową 2021-2027	-	Wszyscy mieszkańcy	Paczki żywnościowe/posiłki oraz działania towarzyszące, - warsztaty i doradztwo.	Zapewnienie osobom najbardziej potrzebującym podstawowej pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków oraz umożliwienie im udziału w bezpłatnych warsztatach na rzecz włączenia społecznego
Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego	Program Aktywny Maluch 2022-2029	Rodziny z dziećmi	Usługi opieki nad dziećmi	Tworzenie i funkcjonowanie nowych miejsc opieki dla dzieci do lat 3 (żłobki, kluby dziecięce, dzienni opiekunowie) poprzez dofinansowanie inwestycji infrastrukturalnych oraz kosztów bieżących.

Źródło: opracowanie własne

Tabela 13. Obszary dofinansowania w ramach budżetu państwa oraz jednostek samorządowych

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej	Budżet państwa	Program „Aktywni Seniorzy - ASY”	Osoby w wieku 60+ oraz ich opiekunowie	Edukacja, rozwój polityki senioralnej, aktywizacja	Program wieloletni wspierający aktywność społeczną, edukacyjną i kulturalną, obejmujący rozwój polityki senioralnej, edukację, integrację międzypokoleniową, partycypację społeczną i dzienne formy wsparcia.
	Budżet państwa - Fundusz Solidarnościowy	„Opieka wytchnieniowa” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego	Osoby z niepełnosprawnościami, Rodziny z dziećmi	Opieka wytchnieniowa	Odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego lub powiatowego.
		„Opieka wytchnieniowa” dla Organizacji Pozarządowych	Osoby z niepełnosprawnościami, Rodziny z dziećmi	Opieka wytchnieniowa	Odciążenie członków rodzin lub opiekunów poprzez wsparcie ich w codziennych obowiązkach lub zapewnienie czasowego zastępstwa. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się Organizacje pozarządowe.
		„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Jednostek Samorządu Terytorialnego	Osoby z niepełnosprawnościami	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami	Celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego lub powiatowego.
		„Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” dla Organizacji Pozarządowych	Osoby z niepełnosprawnościami	Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami	Celem Programu jest wprowadzenie usług asystencji osobistej jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. O uzyskanie środków na realizację zadań w ramach Programu, mogą ubiegać się Organizacje pozarządowe.
		„Centra opiekuńczo-mieszkalne”	Osoby z niepełnosprawnościami	Centra opiekuńczo-mieszkalne	Stworzenie miejsc, gdzie osoby niepełnosprawne mogą zamieszkiwać na zasadach pobytu dziennego lub całodobowego, zapewniając im niezależność i samodzielność. Program adresowany jest do gmin i powiatów, które zorganizują usługi zamieszkiwania w formie pobytu dziennego lub całodobowego w Centrach.

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
	Budżet państwa (<80%) i budżet gminy (>20%)	Korpus Wsparcia Seniorów	Osoby starsze	Usługi opiekuńcze dla seniorów	1. Pomoc w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych (np. pomoc w robieniu zakupów, przygotowywaniu posiłków, sprzątaniu), 2. Podstawowa opieka higieniczno-pielęgniarska (pomoc w myciu, ubieraniu, poruszaniu się), 3. Zapewnienie kontaktów z otoczeniem (pomoc w uczestniczeniu w wydarzeniach społecznych, zapewnienie towarzystwa), 4. Dofinansowanie zakupu i użytkowania opasek bezpieczeństwa lub innych urządzeń, 5. Wsparcie w utrzymaniu samodzielności w miejscu zamieszkania
	Budżet państwa (<60%) i budżet gminy (>40%)	„Opieka 75+”	Osoby starsze	Usługi opiekuńcze, w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze	Zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób w wieku 75 lat i więcej, które są osobami samotnymi, samotnie gospodarującymi, a także tych które pozostają w rodzinie.
	Budżet państwa (100%)	„Za życiem”	Rodziny z dziećmi	Wsparcie rodzin z dziećmi	Kompleksowe wsparcie dla rodzin z dziećmi z ciężkimi niepełnosprawnościami lub nieuleczalnymi chorobami, a także dla kobiet w ciąży i ich rodzin. Wsparcie obejmuje m.in.: jednorazowe świadczenie w wysokości 4000 zł, asystenci rodzin, wczesne wspomaganie rozwoju dziecka i jego rodziny, usługi wspierające i rehabilitacyjne.
	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - finansowany z budżetu państwa, pracodawców i innych źródeł	„Dostępna przestrzeń publiczna”	Osoby z niepełnosprawnościami	Usuwanie barier architektonicznych	Zapewnienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do przestrzeni publicznej, informacji i komunikacji, a także technologii, urządzeń oraz usług powszechnie dostępnych lub powszechnie zapewnianych, na zasadzie równości z innymi osobami.
		„Samodzielność - Aktywność - Mobilność!” Mobilność osób z niepełnosprawnością	Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi transportowe	Wzrost niezależności osób z niepełnosprawnościami oraz ułatwienie im aktywności społecznej lub zawodowej poprzez zapewnienie dostępu do korzystania z samochodu osobowego.

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
		„Dostępność ponad barierami”	Osoby z niepełnosprawnościami	Usuwanie barier architektonicznych	Rozwój i zwiększenie dla osób z niepełnosprawnościami dostępności przestrzeni fizycznej, cyfrowej i informacyjno-komunikacyjnej, a także dostępności produktów i usług, w tym dotyczących turystyki, rekreacji i kultury.
		„Centra informacyjno-doradcze dla osób z niepełnosprawnościami”	Osoby z niepełnosprawnościami	Usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami	Uruchomienie centrów oferujących kompleksowe wsparcie informacyjne, doradcze i eksperckie dla osób z niepełnosprawnościami oraz ich otoczenia, w tym w zakresie doboru technologii asystujących.
		„Zajęcia klubowe w WTZ”	Osoby z niepełnosprawnościami	Aktywizacja osób z niepełnosprawnościami	Rehabilitacja społeczna i zawodowa w formie warsztatów terapii zajęciowej.
		„Wsparcie Inicjatyw”	Osoby z niepełnosprawnościami	Integracja i aktywizacja osób z niepełnosprawnościami	Promowanie działań na rzecz aktywizacji środowiska osób niepełnosprawnych
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (moduł 1 i 2) oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej (moduł 3)	Budżet państwa (80%) i budżet gminy (20%)	Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2024-2028	Rodziny z dziećmi	Opieka żywnościowa	Moduł 1 i 2 - zapewnia pomoc dzieciom, uczniom i młodzieży oraz obejmuje pomocą osoby dorosłe, zwłaszcza osoby starsze, chore, niepełnosprawne i samotne w formie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Moduł 3 - wzmocnienie opiekuńczej funkcji szkoły podstawowej poprzez tworzenie warunków umożliwiających spożywanie przez uczniów posiłku w trakcie pobytu w szkole.
Samorząd Województwa Mazowieckiego	Budżet Województwa Mazowieckiego (max. 80%)	„Wsparcie osób z niepełnosprawnościami na Mazowszu”	Osoby z niepełnosprawnościami	Dostęp do kultury dla osób z niepełnosprawnościami	Ułatwienie osobom z niepełnosprawnościami dostępu do instytucji kultury, dla których organizatorem jest Samorząd Województwa Mazowieckiego, poprzez możliwość skorzystania z ich oferty za preferencyjną cenę biletu, tj. 1 zł

Jednostka odpowiedzialna	Źródło finansowania/ Fundusz	Program	Obszar wsparcia	Obszar dofinansowania	Opis
					brutto za osobę z niepełnosprawnościami i 1 zł brutto za towarzyszącego jej opiekuna
		„Mazowsze dla młodzieży”	Rodziny z dziećmi	Aktywizacja młodzieży	Tworzenie i rozwój Młodzieżowych Rad poprzez dofinansowanie działań edukacyjnych, promocyjnych oraz organizacyjnych. Dotacje obejmują m.in. szkolenia dla młodzieżowych radnych i ich opiekunów, kampanie informacyjne oraz realizację inicjatyw młodzieżowych.
		„Mazowsze dla lokalnych centrów integracyjnych”	Wszyscy mieszkańcy	Integracja i aktywizacja mieszkańców	Zadania aktywizujące, integrujące i rozwijające lokalne społeczności poprzez zapewnienie podstawowej infrastruktury (takiej jak np. świetlice wiejskie, gminne/osiedlowe ośrodki kultury, domy kultury, domy pomocy społecznej, itp.) pełniące rolę tzw. „centrum integracyjno-kulturalne”

Źródło: opracowanie własne

6. SYSTEMY MONITOROWANIA I OCENY

Poniżej przedstawiono system monitorowania realizacji, oceny efektywności oraz pomiaru wskaźników Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Miasta Mława. Szczególny nacisk położono na dokładne określenie metod ewaluacji podejmowanych działań, co umożliwi rzetelną i wszechstronną ocenę ich wpływu na poprawę jakości życia mieszkańców oraz wspieranie rozwoju społecznego w mieście. Proces ewaluacji będzie obejmował zarówno analizę stopnia realizacji zaplanowanych zadań, jak i ocenę osiągnięcia wyznaczonych wskaźników efektów i oddziaływania.

Monitoring wskaźników przypisanych do poszczególnych obszarów wsparcia będzie prowadzony regularnie, z wykorzystaniem danych zarówno ilościowych, jak i jakościowych. Takie podejście pozwoli na bieżące wychwytywanie zmieniających się potrzeb mieszkańców, elastyczne dostosowywanie działań oraz zapewnienie wysokiej skuteczności realizowanych usług społecznych w mieście Mława.

6.1. WSKAŹNIKI REZULTATU I PRODUKTU

Wskaźniki służące monitorowaniu realizacji Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych Miasta Mława zostały przypisane do poszczególnych celów szczegółowych. Ich zastosowanie pozwoli na ocenę postępów w realizacji głównego celu, jakim jest stworzenie spójnego i dostępnego systemu usług społecznych odpowiadającego na złożone potrzeby lokalnej społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem seniorów, osób z niepełnosprawnościami, rodzin z dziećmi oraz osób z problemami zdrowia psychicznego.

Wskaźniki zostały usystematyzowane według obszarów interwencji, których dotyczą. Warto jednak podkreślić, że ze względu na ich charakter przekrojowy, niektóre wskaźniki mogą odnosić się do więcej niż jednego obszaru wsparcia, mimo iż formalnie przypisane są do konkretnego celu. Szczegółowy wykaz wskaźników monitorujących realizację poszczególnych celów szczegółowych przedstawia poniższa **Tabela 14.**

Tabela 14. Wskaźniki rezultatu i produktu w podziale na obszary wsparcia

OSOBY STARSZE		
I.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika
1.	Zapewnienie seniorom w Mławie godnego i bezpiecznego starzenia się w ich naturalnym środowisku poprzez rozwój usług asystenckich, opiekę wytchnieniową oraz szeroką ofertę aktywizacji międzypokoleniowej, niwelującej zjawisko osamotnienia i wykluczenia cyfrowego.	Liczba osób starszych objętych wsparciem w ramach usług „Osobistego Asystenta Seniora”.
		Liczba opiekunów, którzy skorzystali z programów opieki wytchnieniowej.
		Liczba seniorów, którzy wzięli udział w szkoleniach z obsługi narzędzi cyfrowych i szkoleń zwiększających kompetencje cyfrowe.
OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI		
I.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika
2.	Likwidacja barier transportowych, komunikacyjnych i architektonicznych w celu umożliwienia osobom z niepełnosprawnościami pełnego uczestnictwa w życiu miasta, przy jednoczesnym zapewnieniu dostępu do specjalistycznego wsparcia asystenckiego i zawodowego, wzmacniającego ich samodzielność.	Liczba zmodernizowanych lub zakupionych pojazdów dostosowanych do przewozu osób z niepełnosprawnościami.
		Liczba osób z niepełnosprawnościami, które podniosły swoje kwalifikacje lub podjęły zatrudnienie dzięki dedykowanym szkoleniom zawodowym.
		Liczba uczestników z niepełnosprawnościami biorących regularny udział we włączających warsztatach teatralnych i wydarzeniach kulturalnych.
OSOBY W KRYZYSIE ZDROWIA PSYCHICZNEGO		
I.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika

3.	Przeciwdziałanie stygmatyzacji i izolacji osób w kryzysie psychicznym poprzez wdrażanie innowacyjnych programów uspołeczniania, zapewnienie ciągłości wsparcia terapeutycznego w środowisku otwartym oraz edukację społeczną budującą postawy empatii i zrozumienia wśród mieszkańców.	Liczba osób w kryzysie psychicznym objętych wsparciem asystenckim w środowisku domowym.
		Liczba zrealizowanych wyjść do przestrzeni publicznej w ramach programu „Dni Uspołecznienia”.
		Liczba zrealizowanych kampanii i działań edukacyjno-informacyjnych mających na celu redukcję stygmatyzacji oraz osvajanie tematu chorób psychicznych.
DZIECKO I RODZINA		
I.p.	Cel szczegółowy	Nazwa wskaźnika
4.	Wzmacnianie potencjału opiekuńczo-wychowawczego mławskich rodzin oraz wspieranie dietności poprzez rozwój nowoczesnej bazy żłobkowej, profilaktykę uzależnień cyfrowych oraz tworzenie bezpiecznych przestrzeni integracji międzykulturowej, budujących spójność społeczną mieszkańców różnych narodowości.	Liczba nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 utworzonych w nowym żłobku miejskim.
		Liczba rodzin obcokrajowców, które skorzystały ze wsparcia w asymilacji i nauki języka.
		Liczba dzieci, młodzieży oraz rodziców objętych programami profilaktyki uzależnień cyfrowych i warsztatami higieny cyfrowej.

Źródło: opracowanie własne

6.2.OPIS SYSTEMU MONITOROWANIA REALIZACJI PLANU I OSIĄGNIĘCIA WSKAŹNIKÓW

System monitorowania realizacji Planu oraz osiągania wskaźników ma na celu zapewnienie skutecznego nadzoru nad postępem wdrażania zaplanowanych działań oraz ocenę stopnia realizacji wyznaczonych celów. Efektywne monitorowanie stanowi kluczowy element powodzenia całego przedsięwzięcia. Regularna analiza pozwoli na bieżąco śledzić zgodność działań z założeniami Planu oraz umożliwi szybkie reagowanie i wprowadzanie korekt w przypadku pojawiających się trudności. Taki system zapewni transparentność oraz odpowiedzialność w procesie realizacji, wspierając efektywne zarządzanie usługami społecznymi w mieście Mława.

Monitoring realizacji Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych miasta Mława na lata 2026-2030 oraz stopnia osiągania zaplanowanych wskaźników będzie prowadzony przez pracowników Centrum Usług Społecznych we współpracy z lokalnymi interesariuszami zaangażowanymi w opracowanie i wdrażanie dokumentu, w tym:

- przedstawicielami władz miasta Mława,
- jednostkami organizacyjnymi miasta,
- organizacjami pozarządowymi,
- innymi partnerami społecznymi i instytucjonalnymi.

Pracownicy Centrum Usług Społecznych gromadzić będą dane dotyczące poszczególnych działań. Zebrane informacje - zgodne z określonymi wskaźnikami przypisanymi do celów szczegółowych - będą następnie analizowane przez zespół monitorujący.

Na podstawie wskaźników co dwa lata opracowywany będzie raport podsumowujący postępy w realizacji Planu. Wskaźniki stanowiąc będą podstawowe narzędzie oceny skuteczności działań oraz stopnia osiągnięcia zakładanych rezultatów.

6.3. OCENA SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI PLANU (EWALUACJA)

Ostatnim etapem wdrażania Lokalnego Planu Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych Miasta Mława na lata 2026-2030 będzie przeprowadzenie ewaluacji podjętych działań. Jej głównym celem będzie ocena efektów oraz zasadności realizowanych interwencji społecznych. Ewaluacja pozwoli określić stopień realizacji celów zawartych w Planie, a także ocenić skuteczność i efektywność podejmowanych działań.

Proces ewaluacji zostanie przeprowadzony w dwóch etapach:

1. **Ewaluacja on-going (bieżąca)** - prowadzona w trakcie realizacji Planu, jako integralna część systemu monitorowania. Ma na celu regularną ocenę postępów w realizacji celów operacyjnych oraz identyfikację ewentualnych barier i wyzwań. Dzięki temu możliwe będzie bieżące dostosowywanie działań do zmieniającej się sytuacji społecznej i organizacyjnej. Ewaluacja ta będzie realizowana we współpracy z Centrum Usług Społecznych w Mławie oraz innymi jednostkami wdrażającymi Plan.
2. **Ewaluacja ex-post (końcowa)** - przeprowadzona po zakończeniu okresu obowiązywania Planu. Obejme analizę osiągniętych rezultatów, trwałości wdrożonych rozwiązań oraz efektywności wykorzystania zasobów - finansowych, kadrowych i organizacyjnych. Pozwoli to na ocenę rzeczywistego wpływu podejmowanych działań na jakość życia mieszkańców miasta Mława.

7. SPIS ELEMENTÓW GRAFICZNYCH

TABELE

Tabela 1. Powiązanie celów Planu z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla	6
Tabela 2. Liczba ludności w podziale na płeć w latach 2022-2024.....	8
Tabela 3. Inne wskaźniki demograficzne.....	9
Tabela 4. Poziom wykształcenia w 2021 roku.....	10
Tabela 5. Poziom bezrobocia w latach 2022-2024	10
Tabela 6. Powody przyznawania pomocy społecznej w latach 2022-2024	10
Tabela 8. Podstawowe informacje o podmiotach (lokalizacja, liczba miejsc, użytkowanie) dla lat 2022-2024	13
Tabela 9. Informacje o personelu w podmiotach dla lat 2022-2024	13
Tabela 10. Liczba osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, niepieniężnych oraz pozostałych usług w latach 2022-2024.....	14
Tabela 11. Liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej w ramach zadań własnych w latach 2022-2024 wraz z kwotą świadczeń	15
Tabela 12. Odpłatność miasta Mława za pobyt w Domu Pomocy Społecznej.....	16
Tabela 13. Obszary dofinansowania w ramach funduszy unijnych	31
Tabela 14. Obszary dofinansowania w ramach budżetu państwa oraz jednostek samorządowych	33
Tabela 15. Wskaźniki rezultatu i produktu w podziale na obszary wsparcia	37

WYKRESY

Wykres 1. Piramida wieku i płci w 2024 roku	9
---	---

MAPY

Mapa 1. Położenie Mławy	8
-------------------------------	---